

verkiezingsprogramma

leef

2026

"Dit programma is pas het begin. Het begin van een positieve, lokale, groene en sociale beweging."

Voorwoord

Beste dorps-, wijk- en buurtgenoten,

Met trots deel ik met u het verkiezingsprogramma van leef. De nieuwe lokale, groene en sociale beweging in Horst aan de Maas. Opgericht door actieve leden en politici van D66, GroenLinks en de Partij van de Arbeid, aangevuld met actieve en ambitieuze inwoners die lokaal, groen en sociaal een gezicht willen geven.

Inmiddels bestaan we uit bijna honderd leden. Van wonend tegen de dijken langs de Maas tot diep in de Peel. Van tieners tot tachtigers. Met deze leden en met vele tientallen organisaties én inwoners hebben wij dit programma opgesteld. Verhalend, over het Horst aan de Maas waar wij naar toe willen. En concreet, met actiepunten hoe we dit gaan doen. Met oplossingen voor ambities, zorgen en vragen van inwoners uit Horst aan de Maas.

Dit programma is ambitieus. En als je veel ambities hebt is het ook belangrijk om te durven kiezen. En onze keuzes zijn duidelijk. Wij kiezen ervoor dat iedereen in een passende en betaalbare woning kan wonen in een fijne en veilige buurt. Wij kiezen voor een andere economie, die werkt voor onze lokale ondernemers, inwoners en gemeenschappen. Waarin geen plaats is voor nieuwe goedkope arbeid of logistiek. Wij werken aan een gezond en groen buitengebied. Waar inwoners en toeristen trots op zijn.

Wij bouwen aan gemeenschappen waarin we samenleven en wonen en waarin iedereen mee kan doen en ook echt meedoet. Met deze gemeenschappen investeren wij in gezonde en gelukkige inwoners en daarmee houden we de zorg betaalbaar en toegankelijk voor diegene die zorg nodig hebben.

Wij zijn een gemeente van én met mensen. Een gemeente die benaderbaar en betrouwbaar is. Die zich dichtbij de inwoner organiseert. Wij staan en gaan voor een lokale democratie en politiek waar iedereen trots op is. Waar besluiten worden genomen in het algemeen belang en waar ieders belang wordt gehoord en gewogen. Ook het belang van diegene of datgene die dat niet zelf kan laten horen.

Dit programma is pas het begin. Het begin van een positieve, lokale, groene en sociale beweging. Een beweging die blijft groeien. Ook na 18 maart. Een beweging van en met al die inwoners die geloven in een gemeente van gemeenschappen, waarin we samen de uitdagingen die voor ons liggen aan kunnen. Ik ben trots op dit programma en het team waarmee we elke dag knokken voor een gemeente waar we allemaal trots op zijn.

Roy Bouten

Lijsttrekker leef

Inhoudsopgave

LOKAAL

- 6. Betaalbaar wonen in fijne dorpen en wijken
- 8. Een economie voor ons allemaal
- 10. Verkeer en (openbaar) vervoer
- 12. Iedereen verdient een veilige leefomgeving
- 14. Democratie doen we samen
- 16. De beste dienstverlener en de beste werkgever

GROEN

- 18. Wij pakken regie op energie
- 20. Een gezonde agrarische sector
- 22. Natuurlijk Horst aan de Maas

SOCIAAL

- 24. In Horst aan de Maas doet iedereen mee
- 26. We pakken geldzorgen aan en werken aan gelijke kansen
- 28. In Horst aan de Maas hoort iedereen erbij en mag je jezelf zijn
- 30. Gezond leren en ontwikkelen voor ieder kind
- 32. Levendige dorpen en wijken
- 34. Van zorg naar gezondheid
- 36. Migratie en integratie
- 38. Sportief en gezond Horst aan de Maas
- 40. Kunst en cultuur; voor zingeving en ontwikkeling

Betaalbaar wonen in fijne dorpen en wijken

Waar staan wij voor?

Iedereen heeft recht op een passende woning op een fijne en veilige plek. Zowel daar waar we nieuw bouwen als in bestaande straten en wijken. Horst aan de Maas is bouwkoploper van Limburg. De afgelopen jaren hebben wij voor duizend woningen een vergunning verleend. En we voegen tot 2040 nog woningen toe. Deze koppositie willen we de komende jaren behouden én uitbouwen. Een goede betaalbare woning mag niet afhankelijk zijn van je achtergrond of de kansen die je in je leven hebt gehad.

Een woning is om in te wonen en geen verdienmodel. Wij bouwen genoeg om iedereen een eerlijke kans op een woning te geven en misbruik van woningzoekenden uit te bannen. We bouwen niet alleen woningen maar ook gemeenschappen. We spelen in op de veranderende samenstelling van de huishoudens in Horst aan de Maas. Er zijn bijvoorbeeld steeds meer eenpersoonshuishoudens. We geloven dat conceptbouw één van de oplossingen is, standaard modules die snel en flexibel te bouwen zijn.

We garanderen dat dertig procent van onze woningen sociale huurwoningen zijn. Daarnaast zetten we extra in op middenhuur en goedkopere koopwoningen. Zeker de helft van de sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen wijzen we met voorrang toe aan mensen die al in Horst aan de Maas wonen of sociale band hebben met Horst aan de Maas, bijvoorbeeld doordat ze hier zijn opgegroeid. Het blijft niet bij plannen. Wij bouwen ook echt. Dat hebben we bewezen en dat blijven we doen.

De wijken die we bouwen bestaan uit een mix van woningen. Met woningen die passen bij de lokale behoefte. Duurzaam, dus met een lage energierekening. Voor urgent en minder urgent woningzoekenden. Van jong tot oud. Van sociale huurwoningen tot vrijstaande koopwoningen. Bereikbaar voor alle inkomens.

We bouwen ruime wijken met ruimte voor ontmoeting en groen. Want mensen die elkaar kennen en in een groene omgeving wonen, zijn gelukkiger en gezonder. We bouwen in elk dorp naar behoefte. We durven, waar dat kwalitatief kan en beter is, een paar lagen hoger te bouwen. Daardoor houden we genoeg ruimte over voor groen, water en ontmoeting. Ook in de bebouwde omgeving liggen kansen voor natuur. Wij gaan die kansen benutten. Dat is fijn wonen en werken, goed voor de natuur én goed voor de gezondheid. Daarnaast helpt dit tegen hittestress en wateroverlast.

Die uitgangspunten proberen we ook terug te brengen in bestaande wijken. Vooral in de dichter bewoonde gebieden in Horst, Sevenum en Grubbenvorst pakken we kansen om ontmoeting en gezondheid te bevorderen. Bijvoorbeeld door het onttrekken van woningen, het aanleggen of versterken van (openbaar) groen en het herinrichten van wegen of parkeerplaatsen.

Hoe gaan we dat doen?

- We verlenen de komende vijf jaar jaarlijks 250 vergunningen voor woningen.
- We maken slimme keuzes in de aan- en verkoop van grond(en) en (leegstaande) panden door de gemeente, zodat we kunnen sturen op de nieuwbouwprojecten van de toekomst.
- We bouwen het eerst en het meest in de dorpen en wijken waar de behoefte het grootst is.
- We zetten in op nieuwe woonvormen die passen bij de verschillende soorten huishoudens. Denk aan 'community building' waarbij verschillende generaties samen leven.
- Lokale starters op de woningmarkt helpen we ook financieel. We blijven startersleningen aanbieden. Daarnaast onderzoeken we duurzaamheidsleningen en een garantieregeling.
- We stimuleren de doorstroming op de huizenmarkt. Denk aan ouderen die willen verhuizen van hun eengezinswoning naar een kleinere woning zonder drempels.
- Al onze nieuwbouwwijken voldoen aan ambitieuze normen voor ontmoeting, veiligheid en (openbaar) groen met ruimte voor water en ontmoeting.
- In de prestatieafspraken die we sluiten met woningcorporaties en huurdersvertegenwoordigers maken we stevige afspraken over zaken als verduurzaming, betaalbaarheid en fijne en veilige woonomgeving.
- We ondersteunen, daar waar het kansen biedt, inwonersinitiatieven zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO).

Een economie voor ons allemaal

Waar staan wij voor?

Leef staat voor een andere economie. Door het tekort aan ruimte, arbeidskrachten en energie moeten we keuzes te maken. In het belang van lokale ondernemers én onze inwoners. Daarom kiezen wij voor lokale ondernemers en het stoppen van de 'verdozing' (de bouw van grote distributiecentra).

Economie is een belangrijk onderdeel van onze samenleving; het draagt bij aan welvaart en leefbaarheid. De razendsnelle ontwikkelingen op Greenport Venlo hebben laten zien hoe snel we grip kunnen verliezen. Leef zegt daarom 'nee' tegen nieuwe logistieke dienstverleners en 'nee' tegen het toevoegen van goedkope arbeid die alleen maar draait op arbeidsmigranten. Wij staan voor een economie met een innovatieve agrarische sector en een sterke recreatieve sector als belangrijke pijlers.

De uitdagingen in de belangrijke sectoren zoals bouw en zorg kunnen we niet negeren. Wij willen geen economie die draait om zoveel mogelijk winst of groei. We willen een economie waarin geld verdienen samengaat met sociale, groene en culturele waarden.

Lokale ondernemers zijn voor ons de motor van de economie. Zij bieden werkgelegenheid, dragen bij aan levendige dorpen en zorgen voor verbinding in de gemeenschap. Leef wil deze ondernemers behouden en ondersteunen. We willen een gemeente zijn waarin juist deze lokale ondernemers kunnen groeien en zich verder kunnen ontwikkelen. Ook in de toekomst.

Hoe gaan we dat doen?

- De grond die de gemeente kan uitgeven, dus ook die op Klaver 7, gaat naar lokale ondernemers. Bestaande afspraken over natuurcompensatie en verkeer worden nagekomen, met prioriteit opgepakt en zijn voorwaardelijk voor vergunningverlening.
- Is Klaver 7 niet passend voor onze lokale ondernemers, dan kijken we actief of we ze voor de gemeente of regio kunnen behouden.
- De ruimte die ontstaat als een bedrijf verhuist, zetten we slim in. Bijvoorbeeld door die ruimte aan te bieden aan bedrijven die dichtbij woningen of natuur liggen. Zodat zij zich kunnen blijven ontwikkelen. Ook gebruiken we deze ruimte voor het bouwen van huizen, het aanleggen van wateropvang of nieuwe natuur. Omdat we dit belangrijk vinden, komen we met een plan voor de herstructurering van bedrijventerreinen.
- We maken een actuele visie op detailhandel voor Horst, Sevenum en Grubbenvorst. In de andere kernen helpen we ondernemers die belangrijke voorzieningen bieden. Denk aan de supermarkt, de bakker en de horeca, maar ook de kleine (week)markten in de dorpen. Daarbij stimuleren we samenwerking met gemeentelijke accommodaties zoals gemeenschapshuizen en sportkantines.
- Horst aan de Maas staat al jaren in de top drie van meeste toeristische overnachtingen van Limburg. Daar zijn we trots op en dat willen we versterken. Maar wel op de juiste plek. Grootschalige initiatieven kunnen alleen rondom park de Peelbergen. We stellen daar wel eisen aan in het belang van omwonenden en omgeving. Voor Toverland betekent dat bijvoorbeeld dat ze moeten meebetalen aan aanpassingen in de infrastructuur, moeten investeren in kwalitatieve natuurcompensatie en in de leefbaarheid van Kronenberg. Daarnaast willen we dat de gemeenteraad regie blijft houden en mee aan het stuur blijft zitten.
- Economie, natuur en landbouw hoeven elkaar niet in de weg te zitten, maar kunnen elkaar juist versterken. Denk aan de cultuurhistorische of natuurlijke waarde van bepaalde vormen van akkerbouw of de toeristische waarde van bepaalde teelten. Denk aan de rozen in Lottum en de asperges in Grubbenvorst.
- Belangrijke gebieden zoals de Kasteelse en Schadjkse Bossen, de Peel, het Schuitwater, 't Ham en de Maasterrassen beschermen we en versterken we. In het belang van onze eigen inwoners en als kracht voor de toeristische sector.
- We investeren in een goed ondernemersklimaat. Dat doen we onder andere met het geld dat ondernemers aan de gemeente afdragen via de toeristenbelasting en heffingen voor evenementen. We investeren bijvoorbeeld in de aanleg van nieuwe parkeerplaatsen en fietspaden. Zo heeft dat waarde voor zowel ondernemers als onze inwoners.

Verkeer en (openbaar) vervoer

Waar staan wij voor?

Wij werken aan verkeersveilige wijken. Daar is geen blauwdruk voor; dat is maatwerk per kern. We kijken samen met actieve omwonenden en vertegenwoordigers van het dorp of de wijk per situatie wat goede oplossingen zijn.

Een aantal uitgangspunten weten we wel. We willen dat elk dorp met het openbaar vervoer (ov) bereikbaar wordt. Dat is een verantwoordelijkheid van de provincie maar als het moet nemen wij die als gemeente (deels) over. Het is enorm belangrijk voor de leefbaarheid dat inwoners naar voorzieningen, vrienden, familie of (mantel)zorgers kunnen reizen. We weten ook dat niet alles met het openbaar vervoer kan. Daarom zijn initiatieven als deelvervoer een goede aanvulling.

We zijn een mooie fietsgemeente maar de infrastructuur is daar nog niet klaar voor. Op sommige plekken moeten de fietspaden beter. In de dorpscentra verdienen fietsers en voetgangers voorrang. Daarnaast moet je vanuit elk dorp veilig met de fiets naar naastgelegen dorpen kunnen reizen. Dag en nacht.

Horst aan de Maas is een ondernemende gemeente. Dat betekent dat er ook in en rond onze dorpen en wijken bedrijven zijn. Daardoor rijdt soms zwaar verkeer door de dorpen, denk aan vrachtwagens en tractoren. Om dat te verminderen willen we bedrijven die vanuit elke plek kunnen werken helpen om een betere locatie te vinden. Daarnaast willen we minder verkeer in onze dorpen en wijken. Zeker vrachtwagens en landbouwvoertuigen mogen alleen in dorpen en wijken komen als dat echt nodig is. We zorgen dat de regels hierover beter worden gecontroleerd.

Hoe gaan we dat doen?

- Iedereen moet gebruik kunnen maken van openbaar vervoer. We onderzoeken een eigen ov-netwerk. Op plekken waar geen lijnbus rijdt, stimuleren we vrijwilligersprojecten zoals Automaatje en de Wensbus. Betaalbaarheid en toegankelijk zijn daarbij cruciaal.
- We zorgen voor 'doortraproutes' in Horst aan de Maas. Dat zijn prettige en mooie fietsroutes van 20 tot 25 kilometer. Die worden uitgezet door vrijwilligers, en volgen vooral ruime paden, rustige wegen, overzichtelijke kruispunten en hebben weinig obstakels.
- We zorgen voor een veilig fietsroutenetwerk in onze gemeente. De belangrijkste fietsroutes, bijvoorbeeld naar scholen, worden beoordeeld op veiligheid. Als het nodig is, passen we de route aan, bijvoorbeeld met extra verlichting. We gebruiken onder andere de 'ontwerpwijzer fietsen in het donker' van de Fietsersbond.
- We onderzoeken onze hoofdwegen voor auto's en ander gemotoriseerd verkeer. Knelpunten lossen we op met stevige maatregelen. Als we bijvoorbeeld een rondweg aanleggen, dan kiezen we ook voor een centrum waar minder verkeer welkom is.
- We komen met een plan hoe we buiten de kernen om veilige routes kunnen maken met en voor landbouw- en vrachtverkeer, uitgezonderd bestemmingsverkeer.
- We ondersteunen initiatieven van deelvervoer. Denk aan dorpen of wijken die met deelauto's gaan werken. We komen met een kader zodat initiatieven weten waaraan ze moeten voldoen en hoe we ze helpen. We durven te investeren in projecten op kansrijke plekken, denk bijvoorbeeld aan station Horst-Sevenum.
- We blijven pleiten voor het behoud van station Horst-Sevenum als halte voor de intercity Venlo - Eindhoven.
- De bebouwde kom richten we toegankelijk in voor fietsers, wandelaars en mensen met een scootmobiel of rolstoel.
- Bij herinrichting van dorpen en wijken zorgen we dat fietsen en of wandelen zo aantrekkelijk mogelijk is.

Iedereen verdient een veilige leefomgeving

Waar staan wij voor?

Leef staat voor een veilige, sociale, groene en gezonde samenleving, waarin we op een fijne manier met elkaar wonen, werken en leven. We weten dat veiligheid voor iedereen een andere betekenis heeft; van veilig naar huis kunnen fietsen tot een veilige woonomgeving. En van de veiligheid jezelf te kunnen zijn tot beschermd zijn tegen natuurrampen.

Daarom investeren wij in de leefbaarheid in kernen, buurten en straten. Waarbij we als gemeente met onze inwoners afspreken wie welke verantwoordelijkheid heeft. Want veiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Waar dat nodig is, pakken wij als gemeente een actieve rol. Bijvoorbeeld door plekken die onze inwoners als onveilig ervaren aan te pakken. Dat is alleen mogelijk als we op plekken waar mensen wel veilig zijn en zich daar veilig voelen geen extra maatregelen nemen.

Wij willen investeren in een gemeente waar we onze buren kennen en op elkaar letten als dat nodig is. Waar we mensen niet tegen elkaar opzetten maar samen laten wonen en leven. Waar goed gedrag en vertrouwen de norm zijn en misbruik daarvan wordt aangepakt. Dat doen we met een stevige maar mensgerichte aanpak. We ondersteunen inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld of die vastzitten in afhankelijke relaties. Niemand mag er alleen voor staan.

Je veilig voelen is mensenwerk. Daarvoor moeten we samenwerken met sociale partners en de politie. Samen investeren we in projecten voor verschillende doelgroepen.

Bescherming tegen natuurrampen of branden is een opgave van de gemeente en de regio. Leef investeert in een krachtige samenwerking binnen de Veiligheidsregio Limburg-Noord. We staan voor een goed functionerende Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) voor toezicht en handhaving.

We kijken continue waar en hoe we onze toezichts- en handavingscapaciteit inzetten. Uitgangspunten hiervoor zijn zowel meetbare veiligheidsrisico's als het veiligheidsgevoel van onze inwoners.

Hoe gaan we dat doen?

- Wij stimuleren en ondersteunen initiatieven die ervoor zorgen dat buren en buurtgenoten elkaar (weer) kennen. We zorgen dat omwonenden en gebruikers van speeltuinen of hangplekken elkaar kennen en elkaar aan durven spreken op ongewenst gedrag. We doen dit door de inzet van jongerenwerkers en boa's die in onze hele gemeente zichtbaar zijn. We maken ook gebruik van het sterke sociale netwerk van sportclubs, verenigingen en maatschappelijke organisaties.
- We investeren extra in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Regionaal als het kan, lokaal als het nodig is. We doen dit samen met Veilig Thuis en de politie.
- We garanderen informatie en lokale noodsteunpunten in het geval van een ramp. Dat doen we samen met andere gemeenten in een krachtige Veiligheidsregio.
- We controleren of mensen en bedrijven de milieuregels naleven en pakken overtredingen aan. We willen een goed functionerende RUD die nauw samenwerkt met de gemeente. We handelen op basis van vertrouwen maar treden hard op als ons vertrouwen geschonden wordt.
- We stimuleren concrete veiligheidsinitiatieven. Denk aan bewustwordingscampagnes over brandveiligheid en de risico's van koolmonoxide.

Democratie doen we samen

Waar staan wij voor?

Democratie doe je samen. Wij praten niet over mensen, maar met mensen. En we beslissen samen met mensen. Bestuurders en ambtenaren van de gemeente zijn zichtbaar in onze dorpen en wijken.

Dit is onderdeel van een bredere visie op het versterken van onze lokale democratie. Leef wil een gemeenteraad die zijn controlerende taak serieus neemt. De raad krijgt hiervoor van het college op tijd alle informatie die daarvoor nodig is. Het moet voor iedereen duidelijk zijn waarom welke besluiten het college en de gemeenteraad nemen. We staan open voor nieuwe manieren om inwoners te betrekken om hun stem nog beter te laten doorklinken in het gemeentehuis.

Wij geloven in de kracht van onze inwoners. Daarom zijn we voorstander van een burgerberaad. Hierbij vraagt de gemeente aan een groep inwoners (samengesteld op basis van een loting) om hun eigen kennis en denkkraft in te zetten om een complex probleem op te lossen.

Wij pakken onze rol in een sterke regio maar alleen als we daarmee meer kunnen bereiken. En alleen als de gemeenteraad echt inspraak heeft. We durven duidelijk te kiezen voor de thema's waarop we wel en niet willen samenwerken. We zien voordelen van samenwerken op thema's als de economie, arbeidsmigratie en wonen.

Inwonersparticipatie en inwonersvertegenwoordiging zijn cruciaal. Daarom zetten wij inwoners en dorpen nog meer in hun kracht. Wij willen dat de inwoners van een dorp zelf kiezen hoe zij dat organiseren. Dat kan een dorpsraad zijn maar kan ook een dorpsplatform, een dorpsvereniging of een andere vorm.

Hoe gaan we dat doen?

- In 2027 organiseren we ons eerste burgerberaad. Op basis van de ervaringen kijken we of we hiermee doorgaan. Dan leggen we vast hoe we het burgerberaad vast onderdeel maken van onze manier van werken.
- Besluiten van college en raad worden duidelijk en transparant gecommuniceerd.
- We gaan met al onze dorpen in gesprek en maken afspraken hoe zij zich als dorp willen laten vertegenwoordigen. Wij investeren in een democratie waarin ieders mening en belang wordt gehoord. Dat betekent dat we actief op zoek gaan naar inwoners die zich niet altijd uit zichzelf laten horen.
- Kinderen en jongeren laten we op jonge leeftijd kennis maken met democratie. We gaan daarvoor door met initiatieven zoals de Kinderraad en Zinnige Zaken.
- We blijven investeren in een goede streekomroep. Die is belangrijk voor de democratische controle en helpt inwoners goed geïnformeerd te zijn.
- Vanaf de nieuwe raadsperiode werken we met dorps- en wijkwethouders; vaste aanspreekpunten die zichtbaar zijn in voor inwoners en initiatiefnemers.
- Kritische of bezorgde inwoners die zich verenigen zoals Behoud de Parel, Behoud de Peel, de werkgroep arbeidsmigranten en Tegenwind verdienen het om gehoord en betrokken te worden.

De beste dienstverlener en de beste werkgever

Waar staan wij voor?

Leef is trots op Horst aan de Maas en op alle dorpen en wijken. Trots op hoe we samenwerken als inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, ambtenaren en bestuurders. Dat vraagt om een betrouwbare, toegankelijke en een efficiënt werkende gemeentelijke organisatie. Daarom willen we dat Horst aan de Maas de beste dienstverlener wordt. Om daarvoor de beste medewerkers aan te trekken en te behouden, willen we dat Horst aan de Maas de beste werkgever wordt.

Een tevreden inwoner is een inwoner die zich gehoord en gezien voelt. Wij vinden het belangrijk dat de dienstverlening van de gemeente voor iedereen duidelijk en toegankelijk is. Online en snel waar het kan, persoonlijk en intensief waar het nodig is. We investeren in een gebruiksvriendelijke website en digitale diensten. We garanderen dat wie dat wil of nodig heeft persoonlijk of telefonisch geholpen wordt door een deskundige medewerker. We geloven in de kansen van digitalisering en staan voor de veiligheid van persoonsgegevens.

We gaan zorgvuldig om met gemeenschapsgeld. We onderbouwen wat we uitgeven en waarom. Met een goede balans tussen de gemeentelijke lasten voor inwoners en ondernemers aan de ene kant, en onze doelen en dienstverlening aan de andere kant.

Een sterke organisatie begint bij deskundige en gemotiveerde medewerkers. Medewerkers verdienen een werkgever die hen steunt en stimuleert. Wij willen een organisatie zijn waar talent wordt ontwikkeld en behouden. We investeren in onze ambtenaren en werken zoveel mogelijk met vaste krachten die in dienst zijn bij de gemeente.

Hoe gaan we dat doen?

- De gebiedsmakelaars binnen de gemeentelijke organisatie worden steeds meer de spil in het contact tussen gemeente en gemeenschappen. We versterken deze aanpak om als gemeente zichtbaar en benaderbaar te zijn voor al onze inwoners in al onze dorpen en wijken.
- Bij inkoop van producten en diensten houden we rekening met onze waarden en doelen. Denk aan de inkoop van Fair Trade-producten of het contracteren van een bedrijf dat kansen biedt aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Het college brengt elk jaar een bezoek aan alle dorpen van Horst aan de Maas. Dat bezoek sluit aan bij hoe het dorp zich organiseert en wat specifieke aandachtspunten zijn in het dorp of de wijk.
- Het gemeentehuis moet een toegankelijk gebouw worden dat past bij de goede dienstverlening die we willen bieden. Het moet een fijne, gezonde en inspirerende plek worden voor onze medewerkers en bezoekers. Daar waar nodig durven we daarin te investeren.

Wij pakken regie op energie

Waar staan wij voor?

De manier waarop we wereldwijd met energie omgaan verandert. Horst aan de Maas verandert daarin mee. Onze samenleving maakt steeds meer gebruik van elektriciteit. We schakelen over van fossiele energie (zoals kolen, olie en gas) naar energie uit natuurlijke bronnen die niet opraken zoals zon, wind en aardwarmte. En we kijken kritischer naar hoeveel energie we gebruiken. Conflicten in de wereld en de verandering van ons klimaat maken duidelijk dat we als Horst aan de Maas de baas moeten zijn over onze eigen energiebalans; de balans tussen energie-opwek en -verbruik. Dat is duurzaam, sociaal en betaalbaar.

Dat lukt alleen samen. Met inwoners en (lokale) organisaties met visie en lef. We zien dat veel inwoners en ondernemers in Horst aan de Maas in actie zijn gekomen terwijl we als gemeente er nog onvoldoende in zijn geslaagd duurzame energiebronnen toe te voegen. Steeds meer energie wordt lokaal opgewekt en steeds meer gebouwen worden beter geïsoleerd. Wij willen meer. We werken met woningcorporaties en huurdersbelangenverenigingen aan de doelen die we samen hebben vastgelegd in de prestatieafspraken 2023-2026. Dat betekent dat we in 2050 energieneutraal willen zijn en dat we in 2030 60% minder CO2 uitstoten dan in 1990.

Leef wil dat we als gemeente onze verantwoordelijkheid nemen. Door mee te werken aan een duurzaam lokaal energiesysteem. Met aan de ene kant het lokaal opwekken van energie en aan de andere kant het besparen van energie. Leef wil dat de gemeente initiatieven van instellingen, bedrijven, bewoners en de eigen gemeentelijke diensten om energie te besparen met nog meer kracht dan nu al gebeurt ondersteunt.

Hoe gaan we dat doen?

- Wij helpen alle mensen met een eigen woning om energie te besparen. Voor woningeigenaren doen we dat via bespaarplannen. Voor mensen die een huis huren maken we hierover concrete en meetbare afspraken met woningcorporaties en huurdersbelangenverenigingen.
- We willen een goede mix van verschillende soorten duurzame energieopwekking in onze gemeente. Dat is nodig; zonnepanelen wekken energie op als de zon schijnt en windenergie als het waait. Windenergie heeft als voordeel dat de energie effectiever en goedkoper wordt opgewekt. En het kost minder (landbouw)grond. We stellen als voorwaarde dat de opbrengst van de opgewekte energie ten goede komt aan onze dorpen en wijken. We kijken kritisch naar de juiste plekken voor deze vormen van energie-opwek.
- We stimuleren lokale energietoepassingen waar inwoners en ondernemers in mee kunnen doen. Onderdeel hiervan is het verkennen van lokale energiehubbs waarin energie op een slimme manier wordt uitgewisseld.
- We gaan actief op zoek naar manieren om de duurzame energie die in Horst aan de Maas wordt opgewekt in de eigen gemeente op te slaan. Dit moeten bewezen effectieve en toepasbare technieken zijn.
- We bouwen energieneutraal (ENG) waar dat kan en betaalbaar is. Waar dat niet kan, is bijna energieneutraal (BENG) een harde ondergrens. Dat geldt voor gemeentelijke projecten, woningbouw en bedrijven waar we een vergunning voor verlenen.
- Het omschakelen naar duurzame energie is een grote opgave voor inwoners en ondernemers. De beste oplossing is overschakelen van gas naar een systeem dat elektriciteit gebruikt. Denk aan een warmtepomp of elektrische vloerverwarming. We komen met een programma om inwoners en ondernemers hierbij te ondersteunen. Bijvoorbeeld via informatie of - als dat nodig is en onder voorwaarden - een financiële bijdrage.

Een gezonde agrarische sector

Waar staan wij voor?

Horst aan de Maas is een agrarische gemeente. De landbouw bepaalt het landschap en de agrarische sector is van grote economische waarde. Onder andere de boom- en fruitteelt in onze regio zijn wereldwijd toonaangevend. We zijn trots op onze boeren maar we zien ook dat een nieuw perspectief nodig is.

Leef wil een gezonde landbouwsector in Horst aan de Maas. Economisch gezond voor al die ondernemers die de motor zijn van onze gemeenschap. Maar ook gezond voor mens, dier en natuur. Het belang van een schonere landbouw wordt steeds groter. Horst aan de Maas gaat hierin mee. Daarnaast koesteren we de kwaliteit van ons gevarieerde, landelijke landschap. We versterken ons aantrekkelijk landschap dat ruimte biedt aan de natuur. Dat doen we door het toevoegen van bijvoorbeeld houtwallen, hagen, ruige grasranden en poelen. Daarnaast gaan we voldoen aan de 'kaderrichtlijn water'. We willen dat ons oppervlaktewater in de toekomst schoner en gezonder wordt aan de hand van gestelde doelen en meetbare resultaten.

De landbouw ziet er in de toekomst anders uit. Wij willen daar als Horst aan de Maas in voorop lopen. We steunen nieuwe oplossingen voor een schonere landbouw en helpen boeren die deze omslag willen maken. We willen dat de gemeente alle mogelijkheden inzet om het gebruik van landbouwgif te beperken, zeker in de buurt van woningen of kwetsbare natuur. Zo beschermen we onze inwoners en onze leefomgeving.

Hoe gaan we dat doen?

- We komen met een transformatieplan om de agrarische sector te steunen in de omslag naar een schonere sector. Met perspectief voor veehouders die willen stoppen.
- We kiezen bewust wat wel kan en wat niet kan. In gevoelige gebieden, bijvoorbeeld in de buurt van woningen of kwetsbare natuur, kiezen we voor duurzame teelten.
- We passen ons pachtbeleid aan om boeren te stimuleren te investeren in gezonde grond. Boeren kunnen langer pachten als ze voor langere tijd in de grond willen investeren. En/of als ze alleen natuurlijke bestrijdingsmiddelen gebruiken. Zo hebben ook zij meer voordeel van hun investering.
- We stimuleren innovatieve bedrijven die het gebruik van schadelijke stoffen proberen terug te dringen. Dat kan gaan om telers, maar ook bijvoorbeeld om ontwikkelaars van machines. We doen dat onder andere door hen te ondersteunen bij het aanvragen van provinciale of Europese subsidies.
- Samen met organisaties als Landschap Horst aan de Maas en de lokale LLTB komen we met een plan om het landschap te versterken. Met kleine aanpassingen ligt er veel ruimte voor natuur op landbouwgronden. Wij pakken deze kansen.
- We zorgen ervoor dat de waterkwaliteit in Horst aan de Maas weer op orde komt. Dat doen we door het plaatsen van bufferzones langs waterpartijen en het verminderen van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen.
- Horst aan de Maas is een agrarische gemeente. Restproducten uit de veehouderij kunnen een belangrijke rol spelen in een goede energiemix. Het moet dan wel gaan om mest uit de eigen gemeente. En het is geen reden om het bedrijf uit te breiden; mest blijft een restproduct, geen grondstof.

Natuurlijk Horst aan de Maas

Waar staan wij voor?

In Horst aan de Maas hebben we veel ambities maar zijn ruimte, energie en arbeidskrachten beperkt. Leef wil ruimte voor wonen, werken, recreëren én de natuur.

De waarde van de natuur is enorm. Een groene omgeving is gezond voor onze lichamelijke en geestelijke gezondheid. De natuur nodigt uit om buiten te bewegen, biedt ruimte om te ontmoeten en helpt om stress te verminderen. Bovendien helpt de natuur ons om te gaan met extreme weersomstandigheden zoals enorme hitte, droogte of juist een lange periode van regen. Natuur in de openbare ruimte heeft meer dan ooit een belangrijke functie voor de leefbaarheid en de veiligheid van onze inwoners. Biodiversiteit en landbouw kunnen niet zonder elkaar. Bijvoorbeeld omdat het overgrote deel van onze landbouwgewassen wordt bestoven door insecten. Daarnaast is bewezen dat kinderen die veel in de natuur spelen minder snel allergieën ontwikkelen.

Leef zet daarom in op het versterken van de natuur. Dat doen we door het vergroten van de hoeveelheid natuur. Maar ook door het verbeteren van bestaande gebieden. Ook zetten we in op het vergroten van de biodiversiteit. Want hoe meer verschillende soorten planten en dieren in een gebied te vinden zijn, hoe minder kwetsbaar de natuur is. Daarnaast willen wij de kansen voor natuur buiten de natuurgebieden verbeteren. In woonwijken, op bedrijventerreinen en in agrarische gebieden liggen veel mogelijkheden. Zo zetten we ons in voor het behouden en toevoegen van kleine landschapselementen zoals hagen, poelen en bosjes. En houden we bij de planvorming al rekening met waardevol groen bij de aanleg van woonwijken.

Hoe gaan we dat doen?

- We stellen een plan op om de natuur in Horst aan de Maas te versterken. Hierin kiezen we waar we bestaande natuur willen versterken en waar we natuur uit willen breiden. Daarnaast stellen we concrete doelen op voor de biodiversiteit. We beschrijven voor alle gebieden in de gemeente welke natuur passend is en hoe daarop gestuurd kan worden. We noemen concrete doelen, zowel kwantitatief als kwalitatief.
- Natuur moet zoveel mogelijk voor iedereen en dichtbij huis toegankelijk zijn.
- In omgevingsplannen maken we duidelijkere keuzes over hoe het groen er uit moet zien. De keuzes voor plantensoorten bijvoorbeeld zijn enorm bepalend voor de bijdrage aan het verbeteren van de natuur.
- We stimuleren natuur-initiatieven om kennis over de natuur te verspreiden.
- Horst aan de Maas heeft verschillende vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor de natuur in de gemeente. De gemeente benut de kennis van deze organisaties, werkt met hen samen en ondersteunt ze.
- Voor de inrichting van Vierwaarden werken we binnen de uitgangspunten van het door de gemeenteraad vastgestelde ontwikkelkader Maasweerden. We zetten in op een balans tussen natuurontwikkeling en daarbij passende mogelijkheden voor recreatie.

In Horst aan de Maas doet iedereen mee

Waar staan wij voor?

In Horst aan de Maas doet iedere inwoner ertoe. Iedereen heeft recht op een gelijke en eerlijke kans om écht mee te doen in de samenleving. Dat betekent dat wij extra investeren in kansen voor inwoners voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is.

Werk is de beste manier om mee te doen. Werk zorgt voor een inkomen, sociale contacten en zelfontplooiing. En we hebben elk talent hard nodig in onze vergrijzende samenleving. Daarom werken we samen met lokale ondernemers en maatschappelijke organisaties aan een gemeente waarin zoveel mogelijk mensen een betaalde baan hebben. Als dat nodig is met begeleiding. Ontwikkelbedrijf Onze Loods in Horst is het hart van deze aanpak als ontmoetingsplek, zinvolle dagbesteding en ondersteuning bij (het vinden van) werk.

Lukt het niet om passend werk te vinden, bijvoorbeeld door een verstandelijke of fysieke beperking, dan kijken we hoe iemand (tijdelijk) op een andere manier mee kan doen. Met een bereikbare en toegankelijke werkervaringsplek, een stageplek of vrijwilligerswerk. We werken daarvoor intensief samen met lokale en regionale werkgevers, maatschappelijke en culturele organisaties en verenigingen. We willen dat bedrijven die opdrachten uitvoeren voor de gemeente een maatschappelijke tegenprestatie leveren. Dat hebben we vastgelegd in het beleid voor Social Return on Investment. Dit beleid bouwen we verder uit, waarmee we ondernemers die hierop inzetten helpen en belonen.

Hoe gaan we dat doen?

- We ontwikkelen Onze Loods verder door tot 'de beste kansenfabriek van Nederland'. We bouwen verder aan het netwerk van lokale ondernemers en initiatieven. Samen zorgen zij ervoor dat er voor iedereen een plek is om mee te doen.
- We werken ons Social Return On Investment (SROI) beleid verder uit. We stellen een concreet doel voor het aantal mensen uit Horst aan de Maas dat we via dit beleid helpen door te groeien. Bijvoorbeeld van vrijwilligerswerk naar een werkervaringsplek of betaald werk.
- We organiseren de ondersteuning voor mensen met een uitdaging op de arbeidsmarkt zo dat mensen makkelijk en veilig een stap vooruit kunnen doen, bijvoorbeeld van beschut werk naar detachering. Maar ook met de zekerheid dat een stap terug mogelijk is als de stap te groot blijkt te zijn.

We pakken geldzorgen aan en werken aan gelijke kansen

Waar staan wij voor?

Leef gunt iedereen échte bestaanszekerheid; dat je zeker weet dat je elke maand je rekeningen kunt betalen én geld over hebt om leuke dingen te doen. Wij willen armoede voorkomen in plaats van achteraf 'pleisters plakken'. Tot die tijd, helpen we de mensen die dat nodig hebben. Dat betekent dat we investeren om mensen mee te laten doen in de samenleving. Tegelijkertijd garanderen we een fatsoenlijk sociaal vangnet voor inwoners die dat nodig hebben. We gaan daarbij uit van vertrouwen, zonder naïef te zijn. Bij werken vanuit vertrouwen, hoort ook een verantwoordelijkheid. Schaad je bewust het vertrouwen. Dan hoort daar een stevige aanpak bij.

Mensen die even niet zelf financieel rond kunnen komen, helpen we met inkomensondersteuning. Die is beschikbaar voor iedereen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Daarmee helpen we mensen met een uitkering. Maar ook mensen met een baan en een laag inkomen én ouderen met alleen een AOW-uitkering. We zien dat mensen onder andere door deze ondersteuning beter mee kunnen doen en vaak ook makkelijker weer aan het werk gaan. We willen de komende periode nog meer mensen met geldzorgen bereiken en hen op een betere manier helpen. Daarbij sluiten we aan bij de kracht van onze inwoners zelf, hun omgeving en de gemeenschap.

We zetten ons ook in voor groepen die een extra steun in de rug kunnen gebruiken. Denk aan kinderen die opgroeien in armoede en jongeren met schulden. We investeren in preventie om schulden te voorkomen. Daarbij maken we gebruik van de ervaringen van mensen die ooit zelf in deze situatie zaten en daar weer uit zijn gekomen. Ook investeren we in goede ondersteuning om op tijd hulp te bieden als dat nodig is.

Hoe gaan we dat doen?

- We gaan meer mensen met geldzorgen bereiken en met passende ondersteuning helpen. Bij leef valt niemand tussen wal en schip.
- We onderzoeken of we, onder voorwaarden, schulden van inwoners over kunnen nemen. We zien op andere plekken in het land dat deze aanpak werkt. Want het wegnemen van de stress die bij geldzorgen hoort, vergroot de kansen op andere leefgebieden zoals wonen en werken. Het maakt mensen gelukkiger en gezonder. Ook voorkomen we hiermee meer problemen en hogere kosten voor de gemeente op langere termijn.
- We stimuleren de stap van een uitkering naar betaald werk. De inkomsten die je verdient naast je uitkering mag je voor de helft houden.
- We helpen inwoners bouwen aan een sociaal netwerk, door middel van (vrijwilligers)werk, sport of andere activiteiten zodat iedereen iemand heeft om op terug te vallen.
- Het doel is een armoedevrij Horst aan de Maas. Zolang dat niet is bereikt, ondersteunen we inwonersinitiatieven die de symptomen van armoede bestrijden. Via deze initiatieven komen we in contact met mensen die worstelen met geldzorgen en kunnen we hen structureel helpen. Denk hierbij aan de Voedselbank en stichting Leergeld.

In Horst aan de Maas hoort iedereen erbij en mag je jezelf zijn

Waar staan wij voor?

Wij staan voor een Horst aan de Maas waar iedereen zich thuis voelt. Waar je openlijk kunt zijn wie je wilt zijn. Onafhankelijk van je afkomst, je geloof of van wie je houdt; in Horst aan de Maas mag je jezelf zijn. Voor ons is de regenboogvlag van grote waarde. Niet als symbool van betutteling, zoals dat nu vaak wordt gezien. Maar als symbool voor gelijkheid en erkenning voor mensen die dat nu soms nog te weinig ervaren. Daarbij zit de kracht van onze samenleving niet alleen in symbolen, maar in acties. In hoe we met elkaar omgaan en voor elkaar klaar staan. Iedereen hoort erbij, zonder uitzondering.

We zetten ons in voor een toegankelijke gemeente. Dat betekent dat we in begrijpelijke taal communiceren. En dat het gemeentehuis, sportaccommodaties, scholen, musea en de omgeving buiten toegankelijk zijn voor iedereen, ook voor mensen met een lichamelijke beperking. Dat is noodzakelijk voor mensen om mee te kunnen doen. We hebben extra aandacht voor mensen met een beperking. We gaan in gesprek met deze inwoners over wat zij nodig hebben om mee te doen in de samenleving. Het VN-verdrag Handicap is de basis voor ons beleid.

Hoe gaan we dat doen?

- We dragen actief de boodschap uit dat iedereen zichzelf mag zijn in Horst aan de Maas.
- We gaan in gesprek met mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking over keuzes die we als gemeente elke dag maken. We vragen hen bijvoorbeeld te helpen bij het inrichten van de openbare ruimte, zodat zij anderen makkelijker kunnen ontmoeten en veilig kunnen deelnemen aan het verkeer. Daarnaast organiseren we jaarlijks het G-debat om ervaringen op te halen en ideeën uit te wisselen.
- We werken het VN-verdrag Handicap uit in een document: de lokale inclusie-agenda. Kort en krachtig, met duidelijke doelen en uitgangspunten die ervoor zorgen dat meer mensen écht zichzelf kunnen zijn en mee kunnen doen. Op basis daarvan maken we concrete plannen. Bijvoorbeeld voor een speeltuin waar ook kinderen in een rolstoel kunnen spelen.
- We stimuleren en ondersteunen organisatoren van evenementen om hun evenement (deels) prikkelarm en toegankelijk te maken. Dat zorgt ervoor dat ook mensen die gevoelig zijn voor bijvoorbeeld lichtflitsen of geluidseffecten mee kunnen doen.

Gezond leren en ontwikkelen voor ieder kind

Waar staan wij voor?

Goede kinderopvang en passend onderwijs zijn onmisbaar om kinderen alle kansen te geven voor een goede toekomst. Elke dag maken mensen daarin het verschil. Van de pedagogisch medewerker in de kinderopvang tot de leerkracht op school. Zij zijn samen met onze kinderen de basis van onze toekomst.

Leef wil dat de gemeente een belangrijke bijdrage levert om kinderen veilig te laten opgroeien en alle kansen te geven. Vanuit onze wettelijke taken én vanuit onze eigen ambitie. Zo werken we aan goede en duurzame schoolgebouwen die klaar zijn voor de toekomst. Als dat kan combineren we onderwijs met andere maatschappelijke voorzieningen zoals kinderopvang en bijvoorbeeld een gemeenschapshuis. Leef vindt dat de gemeente ook een rol moet pakken in het bieden van passend onderwijs voor ieder kind. Met speciale aandacht voor kwetsbare kinderen. Daar zijn goede stappen in gezet, maar zolang er ook maar één kind thuis zit, mogen we niet tevreden zijn.

Elk kind heeft een eigen verhaal. Elk gezin heeft een eigen ritme. In het onderwijs moet het meer gaan over dat wat kinderen en gezinnen nodig hebben om talenten te laten bloeien en kansen te grijpen. Daarin moet de gemeente een faciliterende en stimulerende rol pakken zodat in Horst aan de Maas ieder kind op zijn of haar eigen manier kan stralen.

Dat betekent dat we als gemeente ook een inhoudelijke verantwoordelijkheid pakken. We durven te investeren. Bijvoorbeeld door onze medewerkers nog beter te scholen om op tijd ontwikkelingen bij kinderen te signaleren en door mee te betalen aan meer ondersteuning in de klas. Door te zorgen voor een intensieve samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs. Zodat een leerkracht extra tijd en ruimte kan geven aan leerlingen die dat nodig hebben. Bijvoorbeeld vanwege hun thuissituatie, zoals zorgen over geld of een echtscheiding. Door extra aandacht in de klas kunnen problemen sneller worden herkend en aangepakt. Deze aanpak kan intensievere en duurdere jeugdzorg voorkomen.

Daarnaast investeren we in andere gebieden die helpen bij gezond opgroeien. Denk aan extra aandacht voor verenigingen, muziek, sport en spel. En voor initiatieven die zich inzetten voor natuur en milieu. Zowel in het onderwijs als in de kinderopvang. Maar denk ook aan uitdagingen zoals (online) pesten, gezond gebruik van mobiele telefoons en social media.

Hoe gaan we dat doen?

- We voeren ons ambitieuze Integraal Huisvestingplan uit met daarin de beste kindcentra waar onderwijs en kinderopvang samenkomen. We bouwen scholen met meer ruimte dan wettelijk voorgeschreven is, in de klas en buiten op het schoolplein. De komende vier jaar bouwen we aan de scholen in Horst, Sevenum, Meerlo, Griendtsveen, Hegelsom en Lottum.
- Samen met onderwijs, kinderopvang en zorg- en welzijnspartijen investeren we in voldoende ondersteuning in en rondom de klas om kinderen te laten leren en zich gezond te laten ontwikkelen. Zodat we echt preventief werken en jeugdzorg deels kunnen voorkomen.
- We werken samen met het onderwijs om het onderwijsaanbod in Horst aan de Maas te vergroten. We willen voor zoveel mogelijk kinderen de best passende vorm van onderwijs, zo dichtbij huis als mogelijk. Denk dan aan verschillende vormen van onderwijs en aan specifieke behoeften, zoals speciaal onderwijs en onderwijs voor meer- en hoogbegaafde kinderen.

Levendige dorpen en wijken

Waar staan wij voor?

Horst aan de Maas heeft sterke gemeenschappen. Het verenigingsleven en de vele vrijwilligersinitiatieven maken onze dorpen en wijken levendig. Ze vormen de sociale ruggengraat van Horst aan de Maas. Leef is trots op alle inwoners die zich hiervoor inzetten. Het maakt onze gemeente fijn om in te wonen. Leef staat voor goede ondersteuning aan onze verenigingen en evenementen. We gaan uit van vertrouwen, maken regels zo eenvoudig mogelijk en we werken met toegankelijke subsidies.

Leef staat voor een Horst aan de Maas waarin iedereen gelijke kansen krijgt. Voorzieningen dichtbij huis, waar iedereen gebruik van mag maken, zijn daarvoor onmisbaar. Deze voorzieningen helpen mensen om mee te doen. Ze kunnen het gebruik van zorg zelfs voorkomen of beperken. We investeren daarom in ontmoeten, speelplekken, onderwijs, sport, cultuur en gezondheid.

We hebben extra aandacht voor onze jongeren. We investeren in onze jongeren (-9 maanden tot 23 jaar) door een brede aanpak waarin we kijken wat zij nodig hebben. Onze jongerenaanpak IN! Horst aan de Maas ontwikkelen we daarvoor door tot een brede preventieaanpak om de kinderen en jongeren van nu gezond te laten opgroeien. Daarnaast zetten we projecten op om jongeren te helpen die nu zorgen hebben.

Hoe gaan we dat doen?

- We bespreken met verenigingen en vrijwilligersinitiatieven hoe de gemeente hen nog beter kan ondersteunen. Belangrijke aandachtspunten zijn de landelijke regelgeving die steeds ingewikkelder wordt en het werven en behouden van vrijwilligers.
- We stimuleren en ondersteunen plannen voor en door dorpen en wijken die gericht zijn op het verbeteren van de leefbaarheid, ontmoeten en samenwerken. En projecten die belangrijke onderwerpen of problemen in de buurt aanpakken. Denk aan een buurttuin, zorgnetwerken, maatjesprojecten en ruildiensten. Maar ook bij grote(re) plannen of initiatieven nemen we inwoners mee in de planvorming en besluiten.
- We werken aan meer en betere ontmoetingsplekken en een groter aanbod aan activiteiten voor jongeren van alle leeftijden. Samen met jongeren en onder andere jongerencentra en jongerenwerkers kijken we hoe we meer ontmoetingsplekken kunnen creëren speciaal voor jongeren van 12 tot 17 jaar.
- We helpen accommodaties en vrijwilligersorganisaties die investeren in zonnepanelen, isolatie en LED-verlichting.
- We ondersteunen projecten die de mentale gezondheid van jongeren versterken.
- Wij faciliteren een subsidieadviseur die inwoners, organisaties en lokale ondernemers op weg helpt in hun zoektocht naar subsidies.
- Daar waar actieve inwoners of organisaties gemeentelijke taken uitvoeren staan we daarvoor open en zijn we bereid hen daarin te faciliteren.

Van zorg naar gezondheid

Waar staan wij voor?

Gezondheid moet de basis zijn van de keuzes die we maken. Dat wil niet zeggen dat niets meer mag. Dat betekent dat we over dingen die schadelijk zijn voor onze gezondheid het gesprek aan durven gaan. Bijvoorbeeld over het gebruik van drugs, roken, vaperen of overgewicht. Maar ook over zaken als het gebruik van bestrijdingsmiddelen of een te slechte luchtkwaliteit.

Wij willen investeren in de gezondheid en het geluk van mensen. Omdat dat fijn is voor onze inwoners en hun omgeving én omdat we daarmee het huidige zorgsysteem betaalbaar houden. Dat doen we door te investeren op drie niveaus. Allereerst is het fijn om een goede buur of fijne mantelzorger te hebben. Daarom investeren we in vitale gemeenschappen. Daarnaast investeren we in voorzieningen waar iedereen gebruik van kan maken en die helpen voorkomen dat mensen zorg en ondersteuning nodig hebben. En als er dan toch zorg nodig is? Dan is die passend bij de hulpvraag, snel beschikbaar en betaalbaar.

Dat betekent dat we op andere thema's keuzes maken die ons hierbij helpen. Zo willen we dat ouderen in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen, in een woning die bij ze past. In een buurt met voldoende voorzieningen en in een omgeving die ontmoeten en bewegen stimuleert. Ook leefbaarheidsprojecten in de dorpen zijn daar mooie voorbeelden van. Dit vraagt goede samenwerking met onze partners in de wijken en dorpen. Wij willen de overheid zijn die inwoners niet in de weg zit maar helpt het verschil te maken.

We laten niemand in de kou staan. Als iemand zorg of ondersteuning nodig heeft, dan bieden we die. Iedere situatie is anders en soms helpen standaardoplossingen niet. Het bevorderen van stabiliteit in het leven en het tegengaan van stress zijn pijlers onder onze aanpak. We zien de mens achter de hulpvraag. Waar nodig leveren we maatwerk en daarvoor durven we de randen van de wet op te zoeken.

Het is belangrijk hulpvragen vroeg te herkennen om problemen niet groter te laten worden. Voor de jeugdzorg en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) werken we samen met onder andere zorg- en welzijnsorganisaties om de hulpvragen in beeld te krijgen en een passend aanbod te bieden.

Het personeelstekort in de zorg vraagt om andere oplossingen. Via het gemeentelijke inkoopbeleid organiseren we de zorg zo efficiënt mogelijk. Dat betekent dat zoveel mogelijk mensen de zorg kunnen krijgen die ze nodig hebben. Wij vinden het recht op zorg belangrijker dan keuzevrijheid voor een zorgaanbieder. We gaan meer samenwerken met huisartsen en andere zorgorganisaties om tot slimme oplossingen te komen.

Hoe gaan we dat doen?

- Gezondheid staat centraal in alle beleidskeuzes die de gemeente maakt.
- We gaan door met onze aanpak Werk, Inkomen en Zorg en maken die nog sterker. Centraal in onze aanpak staat ondersteuning die zorgt voor stabiliteit en stress voorkomt.
- We investeren in initiatieven van actieve inwoners en organisaties die ons helpen onze beweging van zorg naar gezondheid mogelijk te maken.

Migratie en integratie

Waar staan wij voor?

In Horst aan de Maas vestigen zich veel nieuwe inwoners. Voor korte en voor lange tijd, uit binnen- en buitenland. Leef wil dat iedereen die in Horst aan de Maas woont onderdeel wordt van de gemeenschap. Dat is belangrijk voor de nieuwe én de bestaande inwoners. En niet alleen voor de mensen die verplicht moeten inburgeren. We willen dat iedereen die nieuw is in Horst aan de Maas meedoet.

We streven naar een economie die minder afhankelijk is van arbeidsmigranten. In de tussentijd moeten we de omstandigheden voor arbeidsmigranten verbeteren. We kunnen en mogen deze mensen niet als tweederangsburgers behandelen. Leef wil daarom dat arbeidsmigranten fatsoenlijk kunnen wonen en werken. Dat omwonenden zich prettig en veilig voelen in hun buurt. En dat lokale ondernemers kunnen ondernemen. We pakken door op de in 2025 vastgestelde uitgangspunten voor arbeidsmigratie en we blijven investeren in handhaving van deze afspraken.

Naast arbeidsmigranten vestigen zich ook statushouders in Horst aan de Maas. Dat zijn vluchtelingen die in Nederland mogen blijven. We willen dat ook zij meedoen. We zien dat statushouders die onder de oude wet vallen minder goed Nederlands spreken en minder vaak werken. Dat accepteren we niet en dat willen we veranderen. Wij zien de meerwaarde van een doorstroomvoorziening. Dit is een voorziening waar door het Rijk aan onze gemeente gekoppelde statushouders zo snel mogelijk naar de regio komen én vanaf dag 1 aan de slag gaan met werk en taalonderwijs voor volwassenen en met onderwijs voor kinderen.

Hoe gaan we dat doen?

- Er is geen ruimte voor de groei van bedrijvigheid die alleen afhankelijk is van arbeidsmigranten.
- Short-stay huisvesting is bedoeld voor mensen die tijdelijk, seizoensgebonden, bij lokale ondernemers voor het eigen bedrijf komen werken. Daar handhaven we op.
- We willen weten wie, waar en wanneer woont en werkt. Daarvoor is het belangrijk dat iedereen zich inschrijft bij de gemeente. En we realiseren met ondernemers een gemeentelijk dekkend nachtregister.
- De belasting die we innen bij bedrijven die arbeidsmigranten huisvesten gebruiken we om de maatschappelijke kosten van arbeidsmigratie te betalen. Denk aan extra kosten voor toezicht en handhaving.
- We maken een actieplan om de arbeidsmigranten in de buurt te laten integreren. We stimuleren verenigingen en organisaties om arbeidsmigranten mee te laten doen.
- We pakken (dreigende) dakloosheid van arbeidsmigranten aan. We werken samen met ondernemers aan een aanpak die zorgt voor een slaappleats of een veilige terugreis.
- We willen geen short-stay huisvesting in gewone huizen. Daar handhaven we op. Blijkt bij controle van short-stay huisvesting dat er ernstige overtredingen zijn? Dan kan de ondernemer zijn vergunning kwijtraken.
- Wij nemen initiatief voor een regionale aanpak van onder andere handhaving.
- We bouwen onze inburgeringsaanpak uit. Statushouders die onder de oude wet vallen krijgen extra hulp om de achterstand in taal en participatie weg te werken.
- In de doorstroomvoorziening in Broekhuizenwv wonen statushouders tot zij een eigen woning hebben gevonden. We staan voor de afspraak dat deze opvang op deze locatie op 31 januari 2028 stopt. Als er een nieuwe doorstroomvoorziening komt, zoeken we daar een nieuwe locatie voor.

Sportief en gezond Horst aan de Maas

Waar staan wij voor?

Iedereen moet kunnen sporten en bewegen. Sport en beweging verbindt mensen, verbetert de gezondheid, geeft mensen een uitlaatklep en zorgt voor ontmoeting. Daarom investeren we in sport voor iedereen, in clubs waar iedereen welkom is en in voorzieningen die iedereen kan gebruiken. Het maakt niet uit hoeveel geld je hebt, waar je vandaan komt en of je een beperking hebt. Ook zorgen we voor openbare plekken waar je makkelijk en prettig kunt sporten of bewegen. Denk aan trapveldjes, wandel- en hardlooproutes en fietspaden.

Hoe gaan we dat doen?

- Verenigingen maken sport, bewegen en cultuur mogelijk. Daarom ondersteunen we deze verenigingen, als krachtige motor van Horst aan de Maas. We helpen ze bij het verduurzamen van sportaccommodaties en bij het werven van vrijwilligers. Ook maken we hen wegwijs in de complexe wetten en regels die voor hen gelden.
- We zetten in op goede en betaalbare sportaccommodaties, passend bij de behoeften van dorpen en verenigingen. We investeren in het onderhoud en de verbetering van sporthallen, velden en zwembaden. We zorgen ervoor dat het gebruik van deze plekken betaalbaar blijft voor clubs en hun leden.
- We willen dat iedereen echt meedoet. Via Stichting Leergeld, het Volwassenenfonds Sport en Cultuur en andere regelingen zorgen we dat ook kinderen uit gezinnen met weinig geld actief kunnen zijn in de sport die ze leuk vinden. We stimuleren sport voor mensen met een beperking (G-sport).
- We investeren in sportplekken in de buitenlucht zoals calisthenics-parken (voor krachttraining), Krajicek Playgrounds of een Cruiff Court voor sport en spel en andere sportplekken in de wijken en dorpen waar je gratis gebruik van kunt maken.
- Sport- en speelterreinen combineren we daar waar mogelijk met school- en kinderopvanggebouwen. We zorgen hiermee voor betere en toegankelijke speelvoorzieningen en maken afspraken over beheer en onderhoud.
- We ondersteunen initiatieven, zoals Vitaal Meedoen, die als doel hebben om mensen die onvoldoende bewegen te laten bewegen.

Kunst en cultuur; voor zingeving en ontwikkeling

Waar staan wij voor?

Kunst en cultuur zijn belangrijk voor een open en veerkrachtige samenleving. Ze laten ons anders kijken, dromen, kritisch nadenken en met elkaar verbinden. Leef vindt dat cultuur geen luxe is maar voor iedereen bereikbaar moet zijn. Kunst en cultuur helpen mensen zich te ontwikkelen, zorgen dat iedereen mee kan doen in de samenleving en brengen mensen samen.

Ons cultureel erfgoed vertelt het verhaal van wie we zijn. Denk aan kasteel Huys ter Horst, de kerken, de molens in Meterik en Lottum en Griendtsveen als beschermd dorpsgezicht. Dat erfgoed is van iedereen. Dat willen we beschermen en voor toekomstige generaties behouden. Daarbij gaat het niet alleen om stenen. Even belangrijk zijn de verhalen, rituelen en tradities die onze samenleving vormen. We geven daarbij extra aandacht aan de Limburgse taal en al onze verschillende dialecten.

Hoe gaan we dat doen?

- Wij zorgen ervoor dat lokaal talent zich kan laten zien en horen. We ondersteunen lokale culturele verenigingen, kunstenaars en creatieve makers. We zorgen voor betaalbare oefen- en expositieruimtes. We stimuleren de samenwerking tussen organisaties en mensen die met cultuur bezig zijn.
- De bibliotheek is meer dan een plek voor boeken. Het is een ontmoetingsplek voor iedereen. Een plek voor ontwikkeling, debat en digitale vaardigheden. We zetten ons in voor een goed werkend bibliotheeknetwerk. Met een robuuste hoofdvestiging in Horst en kansen voor initiatieven om daarbij aan te sluiten. Denk aan schoolbibliotheken die een avondopenstelling willen of de sociale bibliotheek in Sevenum. We zorgen dat er ook op middelbare scholen schoolbibliotheken komen.
- We investeren in cultuureducatie. Elk kind verdient het om kennis te maken met muziek, theater, dans en beeldende kunst. We helpen cultuurorganisaties en scholen om samen te werken. We zorgen dat lokale verenigingen bereikbaar zijn voor iedereen.
- We koesteren ons erfgoed. Onze monumenten, verhalen en tradities maken onze gemeente uniek. We zorgen dat cultureel erfgoed zoals karakteristieke en identiteits- of beeldbepalende gebouwen behouden blijven. We ondersteunen lokale heemkundekringen en historische verenigingen.
- We willen dat cultuur voor en door iedereen is. We ondersteunen culturele evenementen die voor iedereen toegankelijk zijn, verspreid over de hele gemeente. Denk aan festivals, openluchtconcerten en kunstroutes.
- We willen de Limburgse taal en onze dialecten behouden en versterken. Bijvoorbeeld door afspraken te maken met kinderopvang en scholen. En door ervoor te zorgen dat het Limburgs zichtbaar is in de openbare ruimte, zoals op de plaatsnaamborden.
- We ondersteunen lokale erfgoedorganisaties en bovenlokale initiatieven om hun krachten te bundelen.

